

ZOMBOR ÉS VIDÉKE.

POLITIKAI HETILAP.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Kossuth-utca 155. szám. Gergurov-féle házban,
nova minden. a lap szellemi és anyagi részét illető köz-
lömények intézendők és minden díjak fizetendők.

A háromszéki nemzeti párt hivatalos közlönye.
Megjelenik minden vasárnap és csütörtökön.

Felolvasó szerkesztő és kiadótulajdonos:
Dr. MOLNÁR GYULA.

Előfizetési árak:
Égész évre 8 ft. — Félévre 4 ft. — Negyedévre 2 ft.
Egy hóra 80 kr.
Egyes szám ára 10 kr. a vasárnapi szám 15 kr.

Dr. Drakulits Pál beszéde.

— Tartotta a képviselőház jan. 31-iki ülésén. —

T. képviselőház! Azon t. képviselőtársaim, kik a ma előttünk fekvő költségvetéshez hozzá szözlöttek, elég tüzetesen és behatóan foglalkoztak mind ama kérdésekkel, a melyek ezen tárca keretében tartoznak. Részletesen, tüzetesen vitatták meg, kellő szakismerettel mindezeket és részéről szereznytelenségnek tartanám, ha ezen felszólalások után a tanügyi kérdésekhez hozzá szözlének, miután sem pedagóg nem vagyok, sem a tanügygyel behatóan nem foglalkoztam. Az egyházpolitika terére sem akarok lépni, általánosságban nem akarom ezen kérdéseket újból feszegetni. Hiszen ezek eléggé meg lettek vitatva az alkalommal, a midőn az egyházpolitikai reformok itt tárgyalattak; meg lettek vitatva nem csak itt a házban, hanem az egész országban, minden alkotmányilag megengedett, sőt sajnós, gyakran meg sem engedett uton és módon.

Elég izgalmat is szült az, eléggé dulta fel az ország lakosságának bekejét és én épen azért nem tartom czélszerűnek azt, hogy ezen izgalom fokoztassék és ébren tartassék.

A mint ezekből láthatják, teljesen azon az állásponton állok, melyen az imént előttem szözlött t. képviselőtársam Dégen Gusztáv ur a ki azt mondta, hogy ő az egyházpolitika terén a „pax“-ot óhajttja. Én is a „pax“ barátja vagyok, de mégis különbösg van közöttünk. Ő azt véli, hogy a pax elérhető lesz az által, hogy a mint az igen t. miniszterelnök ur és a t. kultuszminiszter ur programjukban kifejezték, hogy reményük van, mely szerint az általuk követendő eljárás utján sikerülend a még hátralevő két törvényjavaslatot a főrendiházban keresztül vinni, s ezzel ezen kérdések szuperálva lesznek. Hát t. ház, hogy tudhassuk azt, hogy ez elérhető lesz-e, akkor ismernünk kellene az álláspontot, melyet ugy a t. miniszterelnök ur, mint a t. kultuszminister ur elfoglalnak s a melynek alapján a kompromissumot a főrendiházzal letesíthetni gondolják. Ugy, de ezt sem a t. miniszterelnök ur, meg kevésbé a t. közoktatásügyi minister ur nem fejtették ki annak daczára, hogy a t. kultuszminister ur háromszor is nyilatkozott e kérdésben. Sőt midőn második nyilatkozatában azt mondta, hogy első ízben világosan megjelölte az álláspontot, olyasmit hangoztatott, hogy a szavakhoz nem ragaszkodik, de az elveket okvetlen fenntartani kívánja. Kérdem a t. miniszter urat, vajjon azt képzeli-e, hogy a főrendiház, mely határozottan állást foglalt az ellen, hogy a felekezetenküliséget és a keresztényeknek zsidó hitre való áttérését törvénybe ígdatni nem engedi, mondom, képzeli-e a t. miniszter ur, hogy ha ezt más szavakkal, esetleg kétértelmű szöveggel fogják a törvényjavaslatban kifejezni, a mit aztán interpretálni kellene, természetesen így es úgy, a mint már Perczel Dezső belügyminister ur is az interpretatio terére lépett, ismétlem, képzeli-e a t. miniszter ur, hogy ezzel a főrendiház magát félrevezeteni engedi? Én nem képelem! A t. miniszter ur nem fejtette ki egész világosan álláspontját és így nem tudom, hogy ezuttal elérhető lesz-e a pax.

A t. miniszter ur mai fölszólalásában pedig ezt mondta: Már két ízben elég világosan nyilatkoztam, miután nem értettek meg, most fogok egészen világosan nyilatkozni. En ekkor azt hittem, most már előáll tervével; de mit mondott? Azt mondta: En csak addig engedem ezt a törvényt megváltoztatni, a meddig azt a volt igazságügyi és vallásügyi miniszter urak, akik e törvényjavaslatot koncipiálták, azt megengedik. De hogy ez a meddig mi?, azt nem tudjuk. Eszembe jut itt egy zombori városi tanácsnok esete, a ki az egyik tanácsülésben elaludt s midőn felébresztették és kérdézték tőle, hogy mi a véleménye az akkor tárgyalt ügyben, hirtelenében, mert rendesen egy másik tanácsnok társa véleményét szokta osztani, azt felelte, hogy az én véleményem ugyanaz, ami N. N. kollégámé. De véletlenül ugyanekkor ez a kolléga semminemű véleményt nem mondott.

Éppen ilyen a t. miniszter ur mai felszólalásában adott magyarázat is hogy t. i. meddig szándékozik elismeni a főrendiházban még tárgyalásra váró törvényjavaslat szövegének megváltoztatásában.

De továbbá daczára annak, hogy én is a „pax“ embere vagyok, azt hiszem, hogy a tuloldálnak a ténen követett eljárása mindenre inkább alkalmas, mint arra, hogy ez a „pax“ létre jöjjön, akár itt a parlamentben, akár az országban. Mindjárt megmondom röviden, hogy miért nem alkalmas. Az előttem szözlött t. képviselőtársam, Márkus József t. képviselő ur már rámutatott arra, a teljesen alaptalan és indokolatlan vádaskodásra, melyet a szabadelvű pártnak egy különben igen tekintélyes tagja ellenünk intézett azzal, hogy elvtelenséggel vádolt bennünket, azt mondván, hogy az elveket, melyeket felhozunk a parlamentben és megvalósítani kívánunk, mikor azok effectuálás vegett törvényjavaslat alakjában ide kerülnek, cserben hagyjuk és önkön ellen állást foglalunk. Ki is fejtette azon differentiákat, melyek az egyházpolitika terén általunk megvalósítani kívánt és az önkön által törvénybe ígdatott reformok között fennállanak és erre nem akarok mással felelni, mint azzal, a mivel igen tisztelt barátom és pártelnököm Horánszky Nándor képviselő ur, aki röviden megjegyezte: „a kést kétféleképpen lehet használni, okosan és másféleképpen.“ Igaz, hogy a mily hasznos és szükséges házi eszköz a kés a felnőtt emberek kezében, ép oly veszedelmes játékszer a gyermekek kezében. Mi igen mindig akaruk és most is akarjuk a reformok azon részét, a melyek szükségesek az állam fáján felburjánzott és annak fejlődését gátló — egészen telen kinövéseknek lenyesegetéséhez. De önkön mit tettek? önkön az egészségsekhez is hozzányúltak, önkön nem csak azokat akarják lementszeni, a melyek feleslegesek és ártalmasak, hanem az egészség agakat is — sőt a kést azok ellen is fordították, a kik önöket figyelmeztették, hogy ez nem helyes.

Ez mutatja, hogy intenciójuk nem volt komoly, hanem játék, hogy csak hatalmi érdekek istapolására hozták fel, s most is mindenben csak arra törekcsenek; vagy talán azzal akarják az ország békejét helyreállítani, mi a bonyhádi választó kerületben történik, a hol olyan igazságtalanságot,

olyan égbekiáltó törvénytelenéget követtek el, éppen annak megvalasztása érdekében, a ki arra volna hivatva, hogy a választások tisztasága feletl örökdcjek. (Zajos helyeslés a baloldalon.)

Hallottam sok törvénytelenéget a választások alkalmával, de ezt még nem hallottam, hogy az ellenzéki embereknek nem akarták kiadni a névlajstromot, holott ezt köteleesség kiadni. S ez történik, a hol a belügyminister megválasztásáról van szó. Az, aki a rend helyreállítására van hivatva, a főszolgabíró, — maga zakarta meg a rendet; ő egy védtelen gyermeket lerántott lovaról, sőt letaposta; ilyen eljárással akarják a rendet helyreállítani, és ilyen eljárással kívánják, hogy önkön irányában békülékeny szellemmel viseltessünk? Mi sem vagyunk férgek, és nem engedjük elgázolhatni magunkat, akármilyen hatalom álljon az önkön háta mögött. (Élénk tetszés a jobboldalon.)

De nem ezzel a dologgal akarok foglalkozni, mert egy speciális ok az, a mely engem felszólalásra készítet, t. i. a görög keleti szerb egyház autonómiájának kérdése. A t. miniszter ur, mikor székgfoglaló beszédjél tartotta, sok mindenről emlékezett meg, majd minden olyan dologról emlékezett meg, a mi tárczájának köréhez tartozik, s mintegy programját adta jövődöbéli miniszteri működésének. Hogy eme vállalkozása mennyiben sikerült, annak kritikájába nem bocsátkozom, mert az eléggé megvitatott. En csak egyet nélkülöztem ebben a programban és pedig azt, hogy a minister ur épenséggel nem nyilatkozott a görög keleti egyházak autonómiájának kérdéséről.

T. ház! Miután a görög keleti egyházak autonómiája törvénybe van ígdatva, törvényileg biztosítva és szabályozva van, s minthogy, legalább tudtommal egy oldalról sem czélozzák eme törvénynek a megváltoztatását, akár az autonómiának megszorításával, akár annak kibővítésével, s így az autonómia kérdése nem is actualis; érthetőnek talánlám, ha e törvény meg is tartatnék, és ha e részben panaszok föl nem merülnek. De mit látunk? Azt, hogy a kormány egy tesz, mintha nem is volna a törvényről tudomása, mert évek sora óta, nemcsak meg nem tartja azt, hanem egyenesen az ellenkezőjét teszi a rendeleteinek, a nélkül, hogy eme eljárását, akár az állam érdeke, akár bármely fontosabb közérdek kívánatossá tenné. Sőt ellenkezőleg éppen a közművelődés érdekeivel ellenkezik az, hogy a kormány meg nem engedvén a kongresszus egybehívását, utját állja annak, hogy az egyházi hatóságok czélfirányosabban szerveztessenek és a felekezeti iskolák a kor szelleméhez képest fejlesztessenek. Ennek bizonyítására felolvasom az 1868. IX. t. cz. 3. §-át, mely így hangzik: „a fenn nevezett két metropolianak hívei (t. i. a románnak és szerbnek hívei) jogosítva vannak egyházi, iskolai és ezekre vonatkozó alapítványi ügyeiket, az ország törvényeinek korlátai között, külön külön és az illető metropoliták által ö Felsőének teendő előleges bejelentés mellett időszakonként egybehívandó egyházi gyűlekezeteikben (kongressusaikban) önállóan intézni, rendezni és ezen kongressusokot alkotandó és ö Felsőé által jóváhagyandó

kedném — mi sivár és ridegen nem maradhatunk meg azon az állásponton a politikai jogok gyakorlása tekintetében, amelyen vagyunk, hogy a haladó kor igényeit mereven és ridegen visszautasítsuk (Zaj. Derűtség a jobb oldalon.) Nagy örömeire szolgál, hogy azt, a mit én évekkkel azelőtt azon padokról sürgettem, a mult években a belügyminiszter ur is hangoztatta, és akkor az eszme kezdett ott annyira népszerű lenni, hogy Pulszky Ágost t. képviselőtársam is konstatalta, hogy elérkezett az idő a szavazati jog kiterjesztésére.

Pulszky Ágost: Tavaly egy szót sem szóltam erről!

Asbóth János: A belügyi budget, vagy pedig az országgyűlés költségvetésének egyik tárgyalása alkalmával mondotta azon jeles beszédét, melyet figyelmébe ajánlok a t. háznak, és ha ő elfelejtette, különösen neki. (Derűtség a bal felől.)

T. ház! A hol a nép magyar, ott természetesen mindennek a hatása nem vezetett oda, hogy abból nemzeti mozgalmat fejlődjék, ottan az agrár-socializmusra vezetett. De ott, a hol a nép nem magyar, megmegtérmenyítette a talajt a nemzeti mozgalmra. (Igaz! Ugy van a bal-és szélsőbaloldalon.) T. ház! az által, hogy nálunk meg van hamisítva a parlamentarizmus, azáltal, hogy feje tetejére van állítva a parlamentarizmus, mely kétségkívül a párturalom, ami azonban, korrekciót találja abban, hogy az uralomban és a kormányzásban a pártok vállalkoznak.

Szapáry László gróf: Helyes! (Élénk derűtség a jobb felől.)

Asbóth János: . . . e helyett azt látjuk t. ház, (Halljuk! Halljuk!) hogy a t. többség mindent feladoz és mindent alárendel annak, hogy évtizedről-évtizedre prolongálja hatalmának kizárólagosságát. Ez által, t. ház. odafajult nálunk a pártharc, elvesztette a contactust és rezonantiát a népben, hogy azokat a conventionalismusokat és fictiókat, melyek közül az nagyrészt mozog, megunta a választó közönség, mert azok iránt meg egyáltalán sohasem birt érdeklődni, vagy ha birt, akkor kiábrándult, mert meggyőződött arról hogy abból semmi haszna, semmi köszönete nincsen.

A nemzeti kérdésről illetőleg az én meggyőződésem az, hogy annak megoldására csak egy ut van: fokozni, minden lehető eszközzel emelni azt a természetes attractív erőt, melylyel, a haza fogalma és az egy ezredév óta közösen eltöltött történelem traditió bírnak. Ezt a természetes erőt fokozni minden lehető módon, és elkülöníten kell mindazt, ami ezt a természetes attractíót megakaszthatja, ami ezen természetes hatással szemben felkelti az ellenhatást, mellyőn kell minden erőszakos belenyúlást mely csak ellenszenvet és ellenállást provokál. (Helyeslés a bal felől.) És t. ház, az a politika, melyet Budáról csináltak és melynek folytatóiként vallják magukat a mostani, a t. miniszter urak, mindent elmulasztott, hogy ezen természetes attractív erő érvényesüljön és fokoztassék, és mindent elkövetett hogy annak hatása megakaszthatassék. Ezt kívánja egy konkrét adattal illusztrálni az én kis históriám. (Halljuk! Halljuk!)

Krassó-Szőrény vármegye deli részében tiszta oláh és részben szerb nép közt van egy kis magyar község, Udvarszállás a neve, a hazafias Bissmann grófok teleptették oda. A viszony az ottani nép és a magyar szomszédok közt jó, mert azon részben mindig megvolt a magyar hazához való ragaszkodás, talán épen azért, mert a határszélén lakik, és mikor Istenben boldogult atyám V. Ferdinánd király parancsára ott a határt védte Knyizsanyin betörő csapatai ellen, a románoknál is nemcsak élénk rokonszenvet, de teitleges támogatást is talált. Azok bizonyos jólétben élnek az igen kedvező talaj folytán, és miután ott a tisztviselők emberségesen bánnak velük, a hazaelenes igazgatás ott tért foglalni nem tudott sőt a vagyonosabb román parasztok elküldték fiaikat Kecskemétre és Szegedre, hogy tanuljanak magyarul, a szegényebbek pedig

miután a költségeket el nem viselhetik, elküldik gyermekeiket Udvarszállásra a magyar iskolába hogy ott magyarul tanuljanak.

Igaz, hogy ezen iskola primitív és szegény volt. A községnek fizetni kell a részleteket és rendes iskolát nem tarthatott fenn; de az uraság adott nekik telket, segítette az épület felállítását és egy becsületes ácsmester vállalkozott arra, hogy majd ő lesz az iskolamester; és így létezett ez az iskola, a melynek legelsőbb meg volt az az előnye, hogy ott a román szomszédok is taníthatták fiaikat. De ez a becsületes ácsmester kiderült s amint nekem Virág uram a bíró panasolta, régóta folyomodonk ők a tanfelügyelő vagy a vallás- és közoktatásügyi miniszter urhoz, mondván, hogy ők szegények, maguk nem tudnak iskolát felállítani, minek az lett — mint mondá — a következménye, eddig idejőttek az oláhok magyarul tanulni, most pedig uram, ha nem akarjuk, hogy fiaink úgy nőjjenek fel, mint a barmok, kénytelenek vagyunk őket elküldeni oláh iskolába. (Mozgás.) Ez t. ház igen jellemző; (Igaz! Ugy van a baloldalon) pedig az ilyen csekély dolgok kultiválásából áll a valódi magyar kulturpolitika (Igaz úgy van! a baloldalon.) Távól áll tőlem t. ház, hogy a t. miniszter ellen e miatt vádat emeljek, mert hiszen ő nem tehet erről; ő csak rost vette át az ügyek vezetését; de nagyon ajánlom, hogy ezzel az ügygyel foglalkozzék és figyelmébe méltassa.

Magyszerű elődeit sem vádolom „Inter arma silent musae“ nem foglalkozhattak a magyar iskola szervezésével, mert nagyobb, dicsőbb, magasztosabb ügyvel voltak elfoglalva; szervezőik kellett a vallás háborút! (Ugy van a baloldalon. Derűség a jobb oldalon.)

Előzők: T. ház! Szólásra senki sincsen fölgyezve, kíván-e valaki még szólni? (senki sem!) Miután senki sem kíván szólni, a vitát bezárom.

Kövelkezik a szavazás. Szavazásra föl van téve a központi igazgatás első czimének első tétele által a személyi járandóságokra előírányzott 291081 forint.

Megszavazza-e a t. ház ezt az összeget: igen vagy nem? (Igen!)

Kérem azon képviselő urakat, akik megszavazták, méltóztassanak felállni. (Megtörténik.)

A ház többsége megszavazza, s ezzel a napirend ki lévén merítve, a legközelebbi ülés ideje és napirendje meg lévén alapítva, az ülést bezárom.

(Az ülés végződik d. u. 1 óra 50 percór.)

Városi közgyűlés.

— Január 31-én. —

Zombor sz. kir. város törvényhatósági bizottsága január 31-én tanulságos közgyűlést tartott, a melynek eredményei nagy kihatással lesznek a város kulturális fejlődésére.

A közgyűlés azzal vette kezdetét, hogy a főispán elrendelte a városi pénztár megvizsgálását, s nagy ügyel-bajjal, — mert nem igen akadt vállalkozó — kiküldte Falezione Nándor vezetésével Karakasevits Millvoj és Bittermann Nándor urakat. Azután fölolvasta a polgármester a szokásos chablonok közt mozgó jelentését, melyből megtudta a közgyűlés, hogy a közigazgatás ügymentő a városnál kifogástalan.

A közgyűlés tudomásul vette a belügyminiszter intézkedését, melylyel a város jövő évi költségvetését jóváhagyta s így a 40% pótdó kivetését végleg megállapítottak tekinthetjük.

A fővárosi bizottság elnökévé ismét Konyovits Jusztin választott meg, a kik mellé becsüské kinevezettek:

Tárczi Mór, Vuits A. Miklós és Fönbach Péter, állatorvos Matzitz Lajos.

Következett br. Bánffy Dezső miniszterelnök s minisztertanácsnak értesítője a királyi kinevezés tényéről, melyre az állandó választmány azt a javaslatot terjeszti elő, hogy a közgyűlés üdvözlő feliratot intézzen egyenként az új kormánytagokhoz.

Fratricsévics Ast Vincze dr. jól átgondolt beszédében azon véleményének ad kifejezést, hogy a történeti kormányváltás tanúságai nem engedik meg, hogy az új kormányt üdvözölje a város közönsége, mert ezen üdvözlés bizonyos mértékben politikai támogatást rejt magában, már pedig ő nem hajlandó a Bánffy-kabinetet bizalmával megajándékozni s így még csak üdvözölni se akarja.

A közgyűlés csekély többsége az állandó választmány javaslatát fogadta el, miután Sándor Béla főispán erősen hangoztatta, hogy itt pusztán udvariassági tényről van szó, nem pedig politikai bizalom-nyilvánításról.

Sándor Béla, Jakobcsits Mihály és dr. Molnár Gyula lemondtak virilistai jogukról s helyükbe, Vukicsévics Miklós és Loogó József hívtattak be, mig néh. Szemző János helyét Jankovics János töltendő be.

A városi árvtárban fölhalmozott pénzek gyümölcsözőleg a zombori Takarékpénztár és a Zombori ker. és ip. bankban helyzetetnek el névszerinti szavazással.

A Falezione Gyula-féle ösztöndíjat tudvalevőleg a közgyűlés főispáni — illetve, elnökszavazattal Dömötör Aladárnak adta, mi ellen Fejér Gyula s Bittermann Nándor felebbezett. Semmi sem jellemzőbb jobban főispánunk tekintélyének aláhagyatását, mint hogy a ministerium föloldta a közgyűlés határozatát azzal az alap nélküli indokolással, hogy Dömötör Aladár nemesi családból származik, tehát nem kaphatja meg a stipendiumot. Tudjuk, hogy azon nem egy nemesi családból származó tanuló élvezte ezen stipendiumot éveken át, valamint hogy kétségtelenül nincs is igazolva, Dömötör nemesi származása.

Ez csak olyan mondva-csinált kifogás, melybe odafenn úgy kapaszkodtak bele, mint a hogy a szörszál hasogatás mesterségét szokták üzni.

Már most a közgyűlésnek ujból kellett az ügyben dönten. Arra is volt eset nem egyszer, hogy a miniszter föloldó intézkedése daczára a közgyűlés konsequens ragaszkodott hozott határozatához.

De most mi történt.

Az állandó választmány egyszerűen megnyugodott a ministeri határozatban s edajánlotta kiadni Kapp Jánosjoghallgatónak az ösztöndíjat.

A közgyűlés pedig mélységesen hallgatott.

Az ellenzéknek ugyanis nem állott érdekében, hogy egy kiváló kormánypárti érzelutű férfit milyenek ismerik Dömötör Pál urat, a ki a zombori kormánypártnak bizonyára egyik legbefolyásosabb s legtekintélyesebb tagja, saját pártjával szemben pártfogoljon, — s ezuttal is csak annyit volt hajlandó megtenni, hogy a mennyiben a közgyűlés és a főispán konsequens lett volna, ő tényben szívesen követte volna.

Következett a közgyűlés legfontosabb teendője: a villamos világítás kérdésének megoldása.

Közöltük volt azt a szerződési tervezetet, mely a közgyűlés elé terjesztetett, hogy abból tanulja meg a villamos világítás behozatalának tervezett módját.

Az állandó választmány, egészen praeciz határozati javaslata az volt, hogy a már kiküldött bizottság száma felmérésék 15-re s annak tétessék feladatává a kérdést végleges megoldás stádiumába vinni s egészen perfekt javaslatot terjeszteni a közgyűlés elé.

Senki se tartotta szükségesnek e korrekt javaslatot továbbá discussió tárgyává tenni.

De a főispán ugyyszólván fölhívta a közgyűlést, hogy beszélje meg az ügyet, mire dr. Molnár Gyula kijelenti, hogy további megbeszélést nem tart szükségesnek, mert az állandó választmány javaslata egészen megfelelő.

Utána Kóczár Zsiga szólt fel, s ki módosítani kívánja némileg a hozandó határozatot, t. i. azt az utasítást akarja megadni a kiküldendő 15 tagu bizottságnak, hogy törekedjék az izzólámpák lehető mellőzésével az ivlámpákkal való világítást létesíteni.

Hosszu vita lett ebből, melyhez hozzászóltak Gergurov Milán főmérnök, dr. Grünér Samu, Paul Kálmán, a főispán, dr. Gertinger Pál, a polgármester s végül ismét dr. Molnár Gyula, — bár a főispán nem akarta belátni, hogy a ki valamely javaslat mellett elsőnek szólal föl, ha ezen felszólalását kritikai támadással illetik, zárszó jogot formálhat.

A vita eredménye az lett, hogy a 15 tagu bizottság megalakított s már most csak igen rövid idő kérdése, hogy a villamos világítás városunkban is létesíttessék.

Azután egy szintén érdekes terv jutott a megvalósulás stádiumába.

Messinger József körházi vállalkozó 1050 frtnyi összeget fizetett vissza, melyet rosszhiszemű számlák alapján vett föl. Ezen összeget a szépsészeti alap 2700 frtjához adva egy kioszk fölépítésére szükséges pénzösszeg áll rendelkezésünkre. A kioszk a városi parkban lenne fölépítendő s e célból egy bizottság küldetett ki.

Dr. Molnár Gyula csak arra kéri a közgyűlést, hogy ez alkalommal utasítsa a bizottságot, miszerint a városi parkhoz vezető fasornak folytonossági hiányait is orvosolja, hogy a parkba menő közönség az utat odáig árnyékban tehesse meg.

A polgármester megnyugtató nyilatkozata után az állandó választmány javaslata elfogadtatott.

Azután egy kis színházi vita fejlődött. Ugyanis a város pályázatot készül hirdetni a színház kiadására nézve.

Dr. Molnár Gyula hosszasan bírálta ez alkalomból a színügyi bizottság ténykedését, melylyel megelégedve nem lehet. Két utját lájja annak, hogy a színügy városunkban fejlődhessek. Az egyik hatályosabb erkölcsi támogatás, a másik az anyagi erőik növelése.

Az elsőre nézve fentartja magának önálló indítvány alakjában állani elő a színügyi bizottság hatáskörének reformjával, a másodikra már most indítványt tesz. Emelfessék föl a páholyok bérleti

ára 50 frttal, a mi évenként 1200 frttal emeli a bevételeket s már e téren is nagyobb igények lesznek jogosultak a színház megválasztása alkalmából.

A kérdéshez hozzá szólnak Paul Kálmán, Gertinger Pál dr., Grünér Samu dr. s végül dr. Molnár zárszó jogán.

A közgyűlés többsége egyelőre megmaradt a régi slendrián-állapot mellett s a jövő színidényre nézve nem fog semmi oly újításba belemenni, a melytől a színház fejlődése volna várható.

A színügyi vita után a város ki mondta, hogy a budapesti „Bács-Bodrogh megyei kör” alapító tagjává lesz s több kisebb — jelentőségű kérdés tárgyalása után a közgyűlés 12 óraker véget ért.

Országgyűlési napló

jan. 31.

A vallás- és közoktatásügyi miniszterium költségvetését éppen egy heti tartalmas vita után ma végre elfogadta a képviselőház.

Márkus József volt ma az első felszólaló, a ki a népoktatási törvény revízióját sürgetve, a gyakorlati életből vett példákkal és argumentokkal bizonyította azt a sok ferdeséget, a melyek legfontosabb közoktatási törvényünk fogyatéksága folytán napról-napra fölmerülnek. Beszéde végén a miniszter egyházpolitikai programjára tett pártjának zajos helyeslése közben, néhány megjegyzést, a költségvetést pedig elfogadta.

Dégen Gusztáv tartotta ezután szükségesnek, hogy közoktatási programjával az országot megismertesse. Dégen a ki csak nemrég lépett vissza a szabadelvű párt kötelékébe, a honnan az egyházpolitikai felfogása következtében távozott, a fiat pax álláspontjára helyezkedett és hogy az, úgy látszik, mandátumánál fogva hozzá közel álló püspöki kart expialja, az ellenzék nagy ellentmondásai és mozgása közben Hock Jánost támadta, a miért volt elég bátorsága a főpapok fényes talárja és alapság között reverenciája között a párhuzamot megvonni.

— A vallás- és közoktatásügyi miniszter ur kíván szólni! — jelentette Szilágyi Dezső elnök.

Wallacs Gyula, az ellenzék számos szónokával polemizálva, mindeneelőtt köszönetét fejezte ki, hogy az egyes szónokok felszólalásaikban tárgyilagosak maradtak és hogy inkább a közoktatási ügygyel, mint egyházpolitikával foglalk. Ezután az ellen a vád ellen védekezett, mintha miniszteri programja tartalmatlan és irányzsmék híján volna; áttérve ezután az egyházpolitikai kérdésekre, kijelentésével meglehetősen derűtlenséget keltett az ellenzék padsoraiban.

— Én csak azon módosításokat fogom erről a helyről védelmezni, melyeket a volt kabinet nagynevű lelepett tagjai is vallani fognak.

Ezek voltak a miniszter szavai, a melyek bizony a legjobb akarat mellett sem voltak képesek az irant felvilágosítást nyújtani, hogy mik is lesznek tulajdonképen azok a változások, a melyeket a főrendiház asztalán fekvő két reformjavaslaton tenni szándékoznak. A mit ma a miniszter a közoktatásügy terén követendő eljárásról mondot, azt mint programbeszédének kiegészi-

tését, megnyugvással vette tudomásul az ellenzék.

A miniszter beszéde után a szokásos 5 perc szünet következett.

A vitában ezután még csak Drakulits Pál és Asbóth János vettek részt.

Drakulits éles hangu bírálatot mondva a kormány egyházpolitikája fölött, a görög katolikusok autonómiaja érdekében emelt szót, követelve, hogy a kormány hajtsa végre az 1869. LX. törv.-czikknek erre vonatkozó rendelkezéseit. Asbóth érdekesen és nagy figyelem közben bizonyította, hogy a kormány kultuszpolitikája nem magyar és hogy ennek következtében tulajdonképen a budai miniszteri palotákban készítik elő az ágrár-szocializmus és a nemzetiségi mozgalmak számára a talajt. Követeli a választói jog kiterjesztését, mely által az említett bajok megszűnését reméli s azzal végzi felszólalását, hogy a kormány mindezek helyett megcsinálta a vallásáborut.

Több szónok nem volt felirva és Szilágyi Dezső szavazás alá bocsátotta a költségvetést, melyet a Ház csaknem egyhangulag fogadott el.

A zombori szerb dalárda zászlószentelési ünnepélye.

Ünnepnapja volt a mult vasárnap a zombori szerb dalárdának Vukicevits Gy. Miklósné, élete tavaszán elhunyt kedves leánya Szidi emlékére e dalárdát, melynek a megboldogult lelkes és buzgó tagja volt, diszes zászlóval ajándékozta meg. A zászlónak felszentelése mult hó 27-én, vasárnap ment végbe, az általunk már közölt program szerint.

Reggeli 9 óraker gyülekeztek a dalárda tagjai és a meghívott vendégek a gör. kel. egyházközség termében. A meghívott egyetek közül egyedül a polgári kaszinó-egylet dalárdája jelent meg körülbelül 30 tagja képviselőben, a magyar olvasókört Trüchler Ferenc igazgató képviselte. Fél 10 óraker ünnepélyes istentiszteletet tartottak a Szent-Györgyöl c. templomban, a hová a dalárda és vendégei a felszentelendő zászló alatt vonultak fel. Az ünnepélyes istentiszteleten — a melyen főtisztelendő Kupuszárevits Lyubomir esperes az összes zombori g. kel. lelkesek segédkezése mellett celebrált — a dalárda jól betanult és fegyelmezett vegyeskara énekelt egyházi dalokat. Az istentisztelet végén az egyleti zászló szentelése fel az előirt formalitások megtartása mellett, a mely egy rövid ima felolvasásából és a zászlónak szenteltvízzel való befecskendezéséből állott.

A templomból a felszentelt zászló alatt visszatért a dalárda és vendégei az egyházközség nagytermébe, a dalárda diszkygyűlésére. Maximovits Szilárd, a dalárda érdekes és kedvelt elnöke a közgyűlést megnyitván, felolvastatott Vukicevits Gy. Miklósné levele, a melyben az elnökséggel tudatja ajándékozási szándékát és a dalárdát az ajándék elfogására kéri fel. Elnök ezután röviden előadja az ünnepély előzményeit, a zászló elfogadása iránt megtett lépéseket, dalárda őszinte hálájának kifejezésre való juttatását, majd azután azt az egyhangulag határozottá

emelt indítványt terjeszti a közgyűlés elé, hogy a dalárda irásbelileg is kiváló háláját fejezze a nemeslelkű ajándékozonak, fejezze ki továbbá őszinte és mély részvétét az adományozó kedves leányának, a dalárda közkedveltségnek örvendő tagja korai elhunytán.

Következett ezután a dalárda elnökének beszéde, — e minden tekintetben mesteri beszédet egész terjedelmében nem közölhetjük, csak egyik-másik helyének reprodukálására szorítkozhatunk. Röviden foglalozván e dalárda történetével, áttér az elnök a dal természetének általános méltatására, majd annak hatásáról nyilatkozik, megemlíti, hogy ha más népnél is, de különösen a szerb nemzetnél döntő szerep jutott a dalnak, a mely a szerbség szomorú és válságos napjaiban vigasztaló, bátorító, lelkesítő hatással volt a nemzetre.

Ezután lendületes szavakban sorolja elő Vukicsévits Szidi e dalárda lelkes és buzgó tagjának az érdemeit. Ha az egyes — így folytatja szavait — ki életét egyházi közboldogításának szentelvé, bevégezve a földi pályát, pihenni ment, sirját családja állja körül és visszatekintve a multra, a mely az elhunyt munkássága által derült és örömteli vala, szemeiben könnyek ragyognak és az elhagyott család áldást mond kedves halottja felett. De vannak lények, kik dicsőbb és örömtelenebb pályán haladtak az élet és szívük egész hatalmával csak a köztöt, csak a közéletet ölelve körül, családi kört nem hagynak maguk után, mely emlékeket fentartaná. Midőn ily lélek száll sirjába, méltó, hogy a közéletnek azon tagjai, kinek az elhunyt hatalmas tényezője volt, gyászt öltsenek magukra, nem csak mert egész életét a közjó és közéletnek szentelte, az egész társadalom bánatára érdemes, de mert jó, ha mindenki látja hogy tettei a társadalom által nem felejtettek el és a jó bizni, a gonosz remegni tanuljon a közvéleménytől, mert jó emlékoszlopokat rakni a jövő nemzedéknek utmutatóul, mert jó kijelölni a helyeket, hol nemes szívek végálmukban megpihennek.

Ilyen volt ami halottunk; élete egész valóját e dalárda ügyének szentelvé, ritka odaadással, ritka buzgósággal fáradozott e dalárda ügyének előmozdításán. Egy év, hosszú év mult el, amióta szeretett tagunk sirba szállt, de vajon ki nem érzi újra kitörni a fájdalmat, midőn körünkbe lép és látja, hogy Vukicsévits Szidi, ki arra annyira fényt árasztott, már abból kilépett; kinek nem jutna eszébe, midőn körünkbe lép, hogy itt egykor egy ifju nemes szív dalai hangoztak, ki serényen egylettünk felvirágoztatásán fáradozván. méltán kiérdemelte, hogy örökké nemzedékről-nemzedékre emléket őrizzük meg. S van-e ennél szebb jutalom a földön? Ki egy egylet felvirágoztatásának szentelvé életét, nyugodtan néz a halál elébe, ha érzi hogy emléke sirján tul élni fog kedvesei szívében és bármily csekély és fénytelen legyen is a kör, ő megelelégszik, hisz csak hol szeretett, ott élt, ott kíván halhatatlanságot az ember.

Majd ezután fejtegeti az elnök, minő fontos szereppel bír ez egylet zászoló, amely e dalárda forrón szeretett tagjának emlékét van hivatva megőrizni, ki különben szerény tevékenysége által ennél maradandóbb emlékszóborított állított fel magának, amelyet az idő romboló hatása sem fog soha lerontatni.

Felkéri a tagokat, hogy a dalárda ügye iránt kifejtendő tevékenységet illetőleg, volt tagtársukat, Vukicsévits Szidit tekintsék példaképüknek, fejtsenek ki ők is, mint elhunyt kedves társuk, minél nagyobb szorgalmat a dal művelése körül, mert csak így lehetséges, hogy az egylet folyton fejlődjék, amint hogy csak ily tagoknak, amilyen annyira szeretett elhunyt társunk is vala, odaadó akadályokat és fáradságot nem ismerő munkássága tartotta fenn e dalárdát már majdnem 25 éven át. Vukicsévits Szidi emléke buzdítsa mindig a kellő tevékenység kifejtésére ebből merítsenek mindig újabb erőt az e dalárda haladásának utját álló különféle akadályok leküzdésére. A zászló fehér színe az elhunyt ártatlanságát jelenti, ki ártatlan, ifju lelkének egész hevével, rajongásig szerette e dalárdát, — szt. Miklós és a Vizkereszt ünnepének a képe isten áldását jelenti, amelynek csak azok válnak részeseivé, akik közzött szeretett és egyetértés uralkodik, ép azért összhangzó, egyetértő munkásságra buzdítja a tagokat.

Végül köszönetet mond főtisztelendő Kupuszárevits Lyubomir esperes urnak, valamint a többi lelkes uraknak, akik az ünnepélyes istentiszteleten való közreműködésük által a dalárda mai jelentőségteljes ünnepélyének a fényét emelték. Köszönetet mond a vendégeknek, különösen pedig a polgári kaszinó dalárdájának. Az elnöknek e gyönyörű beszédét mély megatottsággal hallgatta végig a tekintélyes számban egybegyűlt közönség.

Délután 2 óraker ismét a hitközség nagytermében gyülekeztek a tagok és meghívottak, ahonnan fél három óraker vonultak ki Vukicsévits Szidi sirjához. Elöl Birvalszy György — kit a dalárda választmánya zászlóvivőjének szemelt ki — az egyleti zászlóval, ezután pedig a tagok és a dalárda vendégei, számba nézve körülbelül 300-an. A sirnál a dalárda énekel halotti dalokat, majd azután az egyleti elnök megható beszéd kíséretében a dalárda nevében szép tubarózsa koszort helyezett Vukicsévits Szidi sirjára. A koszorú rózsaszínű szalagjain a következő felirat volt olvasható: „Felejthetetlen tagjának — a zombori szerb dalárda.“ Az elnök szép szavai, melyekben az elhunyt nemes vonásait kiemelte és a dalárda mély és őszinte fájdalomnak adott kifejezést — a jelenlevőket mind mélyen megindították. A dalárda tagjai meghatottan, fájdalomtól megtörtén emlékeztek vissza hön szeretett tagtársukra, ki szép és kellemes énekével és dalaival annyiszor lelkesítette, élénk kedélyeivel annyiszor felvidította a dalárda tagjait.

A kegyelet e tetteinek befejeztével, visszatért a dalárda vendégeivel a hitközség nagytermébe, ahol az elnök köszönetet mondván a vendégeknek megjelenésükért befejezettnek nyilvánította az ünnepélyt.

A szegedi kereskedelmi és iparkamara ülése.

A szegedi kereskedelmi és iparkamara január 30-án tartotta meg Gál Ferencz elnöklété alatt ez évi első teljes ülését.

Az elnöki jelentés Lukács Béla volt kereskedelemügyi miniszter bucsulevelének előterjesztésével kezdődött, melyben a volt miniszter köszönetet mond azon hazafias és buzgó támogatásért, melyet a közügy érde-

kében kifejtett munkásságában a kamara részéről tapasztalni szerencsés volt. A kamara elnöksége már a leirat érkezése előtt kifejezte volt Lukács Bélának a háláját azért a hazafias és üdvös alkotásokban nem szünő tevékenységért, melylyel kimagasló példát adott az ipar és kereskedés fejlesztésére és közgazdasági érdekeink erélyes céltudatos képviselésére, továbbá a lekötendő figyelmért, melyre a kamarai kerület közügyeit méltatta és a kiváló jóakarattal, melylyel czélhoz segítette a kamara törekvéseit, főleg a kerület ipari szövetkezéseinek támogatásában és a szegedi fa- és fémipari szakiskola létesítésében, melytől joggal remélheti a kamara az Alföld iparának haladó átalakulását.

Kulinyi Zsigmond titkár a kamarai ülésen és bemutatta azon jelentését, melyet az ezredéves kiállítás szegedi kerületi bizottságához tett, mint annak előadója a kiállítás ügyében eddig elért eredményekről. A jelentés elismeréssel emlékezik meg a szegedi kamarai kerületbe megalakított helyi bizottságok nagy részének működéséről. A 25. helyi bizottság, egy-kettőnek a kivételével, buzgó tevékenységet fejtett ki. Ez és a kerület városainak és nagyobb községeinek áldozatkészsége tette lehetővé azon eredmény elérését, hogy a kerületből (Bács-Bodrogh és Csongrád megyék, Szeged, Hmvásárhely, Szabadka, Ujvidék, Baja, Zombor városok) január 26-ig már is 428 kiállítási bejelentés küldetett föl az igazgatósághoz, azon kívül pedig 125 iv küldetett vissza a helyi bizottságoknak kiegészítés vagy pótlás végett.

A jelentkezett kiállítók között vannak a kerület összes jelentékenyebb gyárai és ipartelepei, továbbá a kerület közel huszonöt ezer kézműiparos közül a legjobbak. Szegedről a kézműiparosok, külön a bőr- és külön az érc és fémipari csoportban nagyobbabszabású gyűjteményes kiállítást rendeznek.

Három indítványt tárgyalat és fogadott el a kamara Csányi János és Tóth Péter beltagok részéről. Fölir ezek alapján, hogy módosítsassék az ásványolajok szállítása és tartása tárgyában kiadott 1870. évi 2970. számú belügyminiszteri rendelet, mely nem felel meg a mai petroleum-termelési viszonyoknak, továbbá, hogy a pénzügyi törvények végrehajtási rendeleteiről a kereskedők a kamarák útján közvetlenül értesítenek és ne bírások árán legyenek kénytelenek megtanulni az őket érdeklő új rendelkezéseket.

Dániel Ernő kereskedelemügyi miniszter leiratára, melyben a fontos és közérdeklő feladatok teljesítésére irányzott törekvéseiben a kamara támogatását kéri, a teljes ülés fölterjesztéssel válaszol, melyben a legnagyobb örömmel ajánlja föl teljes vizgálatkészségét mindazon közügyekben, melyekben vele a kereskedelmi miniszter ur rendelkezni fog.

A „Magyarország közgazdasági leírása“ című nagy munka megírásáról még a volt kereskedelemügyi miniszter leiratát tárgyalta a kamara, mely szerint a mű 1897-ben fog megjelenni és a kamara titkára által megírandó rész folyó évi szeptember hóban terjesztendő elő.

Tetszéssel és egyhangulag elfogadott javaslatot tett az elnökség arról, hogy a

Közintézetek és egyetek, Sakkjáték, Képtalány, stb. rendes rovatok. — A „Vasárnapi Ujság regénytára“ e héten Kisteleki Ede „Árok testvérek“ című elbeszélését közli Jantyk Mátvás rajzával, továbbá Verne Gyula „Antifer mester csudálatos kalandjai“ című regényének folytatását, a francia kiadás eredeti képeivel. A „Vasárnapi Ujság“ előfizetési ára negyedévre 2 ft, a „Politikai Ujdonságok“-kal együtt 3 forint. Megrendelhető a Franklin-Társulat kiadóhivatalában (Budapest, egyetem-utca 4. szám.) Ugyanitt megrendelhető a „Képes Néplap“ a legolcsóbb újság a magyar nép számára, felévre csak 1 ft 20 kr.

A közönség köréből.*)

Alábbi soraimat kérem becses lapjának nyilnterében közzé tenni.

Gruics Lázár állásától felfüggesztett jegyző világra tudomásai, a mikor az illetékes körök tudomására jutottak, csupán azt az intézkedést eredményezték, hogy fele fizetésének élvezetével — állásától felfüggesztett.

Hiszen majd megváltozik ő így függő állapotban.

Az ám! Megváltozott amennyiben azelőtt részeg állapotbeli hős tetteit diskkrét társaságokban Palánkán és egyebütt produkálta, most azonban sokkal publikáltabban kellemeztetni magát és környezetét.

Minap is egy előjárókkal lefoglalt korcsmai asztalra ült és sorra döntötte a kávécsészéket. Mikor emiatt kérdőre vonták azzal felelt, hogy nemcsak a kávéokat döntöm ki, hanem a csészéket is egyeb czélokra felhasználom és ezzel ruháinak levételével gyanus pozícióba helyezkedett, mire természetesen a jelenlők és szemérmertlenségeért megvetőleg nyilatkoztak. Ő sem maradt adós, hanem közölhetlen szavak kíséretében fenyegette a jelenlőket, „hogymajd ha visszahelyeznek, meg fogom nektek mutatni, ki az ur e korcsmában.“

A helybeli adópénztárnokra egy izben, amikor a háza előtt elment, revolverrel fenyegette és ha neje és kocsisa őt meg nem akadályozzák, meg is gyilkolja a mit sem sejtő békés pénztárnokot.

December 18-án megtámadott több községbeli — tovarisovai — embert és őket minden ok nélkül gyalázva oly szemérmelen módon kezdte szidalmazni, hogy szegény idegenek menekülni voltak kénytelenek.

Agyanax nap még több községbeli lakókat gyalázott a korcsmában és pofozkodott. Ilyen és ehhez hasonló csintalanságokkal tölti idejét Gruics Lázár ur.

E csinos szórakozások dacára veszmégis időt magának, hogy a község vagyónában manipuláljon.

Mint például nem rég önhatalmulag 2900 frtot vett ki a szilbási előlegezési egyletből, mely pénz a községi iskola vagyónát képezi. De hát ő az egylet igazgatója, mért ne tenné?

Mint községi jegyző eladja a községi iskola-alap kezelőségének (tehát önmagának) 500 frtot alig érő házhelyét 2000 frtért és a 2000 frtot — mely az előlegezési egyletnél gyümölcsözteszik — mint egyleti igazgató kiadja az eladónak, tehát önmagának.

*) E rovat alatt közöltékért nem vállal felelősséget a szerk.

Ez egész ügyeletről a községben senkinek nincsen tudomása, csak neki és a vármegyének.

Mármost tessék elképzelni, hogy mire képes egy ilyen ember visszahelyezett állapotban, ha így függve nem átkodik ilyesmitől.

Pedig mint hírlík vissza fogják helyezni.

Majd meglátjuk!

v.

Törvénszéki csarnok.

Magkereskedő a váldottak padján.
A budapesti büntető-törvénszék ma folytatta a lopás büntetében való részesség miatt vádolt Haldek Ignác budapesti magkereskedő elleni vőgtárgyalást, melynek eredményéhez képest **Vizlendvay** kir. alügyész, Haldek Ignác magkereskedő ellen lopás büntetése való felbujtás miatt vádat emelt. Abeles Manfréd ellen a tárgyalás folyamán Mautner Ödön képviselő-jü Darvai Fülöp a panaszt visszavonta, minek folytán az eljárás ellene beszüntetett; Haldek Ignácot pedig a törvénszék felmentette. A felmentő ítélet ellen ugy a közvádló mint a panaszos felebbezést jelentettek be.

Báli selyemszöveteket 35 krtól
14 ft 65 krig méterenkint — valamint fekete, fehér, színes **Henneberg-selyem** 35 krtól 14 ft 65 krig méterenkint sima csikos, koczkázott, damaszt s. a. t. (mint egy 240 különböző minőség és 2000 szín és mintázatban s. a. t. **postabér és vámentesen a házhoz szállítva mintákat postafordultával küld: Henneberg G. (cs. k. udvari selyemgyár Zürichben.** Svajczba czímezett levelekre 10 kros, levelezőlapokra 5 kros bélyeg ragasztandó. Magyar nyelven irt megrendelések pontosan elintéztetnek.

Tinc. nervi tonica

Dr. Lieber tanár Ideg erősítő elixirje.

Valódi csak a védjegygyel: Kereszt és horgony

Készítették orvosi és hivatalosan hitelesített előírás szerint M. Fanta gyógyszerárban, Prága. Ezen folyadék sok év óta mint idegerősítő szer el van ismerve. kiválóan hat gyengeségi állapot, félelem szivdobogás, hátgerincziájás, szédülés, fájás, rossz emésztés stb. ellen. Tudósítók kívánatra ingyen és bérmentve. Egy üveg ára 1 ft, 2 ft és 3 ft 50. Gyomorbetegeknek a Szt. Jakab gyomorsöppek mint kitűnő, orvosok által ajánlott gyógyszer bebizonyultak. Egy üveg ára 60 kr és 1.20 kr. Kapható minden gyógyszerárban.

VIZKÓR gyógyítható a HYDROPS-ESSENCIÁVAL.

Minden stádiumban biztos, gyors gyógyítás. Eredménytelenség teljesen kizárva. Biztos hatásért kezesszedik. A t. orvos uraknak használatára sürögösen ajánlatik. Segélyt sőt ott, ahol már minden remény megszűnt. Teljes felépülésre elegendő 1—2 üveg ára 3 ft.

Főraktár Salvator gyógyszerár, Pozsonyban.

Továbbá kapható Zomborban minden gyógyszerárban, valamint Práger Béla gyógyszerésznél Nagy-Kanisán, Gruber István Páncsován, Ivó Karoly Szabadkán, Hoffmann Béla Ungváron, ugyszintén a birodalom legtöbb gyógytárában.

Védjegy. Védjegy.

Mária-Czelli

Gyomor-cseppek

nagyszerben hatnak gyomor bajknál, nélkülözhetetlen és ártalmatlan ismeretes házi és népszerű.

A gyomorbetegség tünetei: éhvágytalanság, gyomorgyengeség, bűzös lehellet, fellujlás, savanyú felbűffogés, hasmenés, gyomorgégés, telosleges, nyálkakiválasztás, sárgaság, undor és hányás, gyomorgörcs szűkülés.

Hathatós gyogyszernek bizonyult fejlettségénél, a menytyiben ez a gyomortól származott, gyomorfuturheleséni ételkekkel és italokkal, gúliszták, májbaok és hámorhoidáknál.

Említtelt bajoknál a **Máriaczelli gyomorcseppek** évek óta kitűnőnek bizonyultak, a mit száz meg száz bizonyítvány lanusit. Egy kis üveg ára használati utasítással együtt 40 kr., nagy üveg ára 70 kr.

Magyarországi főraktár: **Török József** gyógyszerárta Budapest, Király utca 12 sz.

A védjegyet és aláírást tetzesen tessék elfogadni, melyeknek burkolatára zöld szalag van ragasztva a készítő aláírásával (C. Brády) és ezen szavakkal: „Valódiságát bizonyítom“.

A **Máriaczelli gyomorcseppek** valódián kaphatók.

Éle. n. us tiegedús József gyógyszerárakban Zombor Rátay J. gyógyszerárban Apollin. B. B. G. Gy. gyógyszerárban Hétróvokzelli és Brankovits L. Gy. gyógyszerárban Szt. Tamás.

Egy doboz ára 1 ft
20 kr. elküldés utánvét
Vagy az összeg előre
ges beutlítése után.

Kapható: a legtöbb illatszert, droguat- és gyógyszerárakban

TAUSSIG GOTTLIB

firom toltite-szappanok Gyarosa és illatszerek főraktára
Bécs 1. Völzléle 3. sz.

Elismert levelek a legjobb körökből minden dobozhoz mellékelve.

Legelőgánsabb toltite-, bál- és szalon-puder fehér, rozsa-
szín vagy sáfr. sz.

Vegyítleg megtyízgáttva és aiantva dr. Pohl J. J. cs. kir.
tanár által Bécsben.

Az arcból szepitése és finomítás.

KLYTHIA A BÖR
ZSIRPUDER. AFOLÁSÁRA.

A legjobb és legegészségesebb francia cigaretta-papír a

LE GLORIA

Gloria-Patent minden egyes lap leoldható!

József Bardou és fiától Perpignan és Párisban. Kapható minden főzsde, papírkereskedésben

SARG-féle egészségügyi hatóságilag megvizsgált (bizonyítvány Bécs 1887. július 3-án.)

sok milliószor

megrohádva és jónak találva, fogorvosiilag ajánlva, egyuttal legolcsóbb **fogtisztító szer.** Mindenütt kapható.

Egyéves önkéntesek lehetnek

azon ifjak is, kiknek érettségi bizonyítványuk nincsen; sőt **középiskolát sem végeztek** s így rendes besoroztatásuk esetén három évi katonai szolgálatra volnának kötelezve, ha valamely csász. és kir. hadtestparancsnokság előtt a szabályszerű aspirans-vizsgát leteszik, amelyre megfelelő szorgalom mellett **néhány hónap** alatt előkészülhetnek.

Csak válaszbélyeggel felszerelt levelekre részletes felvilágosítást ad

Landesmann Lipót
igazgató, SZABADKÁN.

NB: **Besorozott** hadkötelesek **már** nem bocsátatnak vizsgára.

Konstantzi öntöde és gépgyár KONSTANTZBAN.

Különleges gyár téglagyártógépek és berendezéseknek.

Szállít elismert jó és a legjobb kivitelben.

Téglagépeket különböző nagyságban 2000—20000 db magyar alaku falitéglnak naponkénti gyártási képességgel.

Hengerműveket simán és fogakkal, agyagkeverő gépek kézhez szükséges előállításra is alkalmas, felhúzó és **transparenz** gépek különböző alakban

hornyolt és burkoló téglaprések, Revolverprések, körszállítók, közuzók, Szellőzőkészülékek, agyag felvonó készülékek, levágó asztalok.

Formák minden alakban kittűnő **kipróbáltgépek** és **berendezések** Rovátkolt téglák és Orom téglák **közönséges cserép téglák kettős szalagban** (jobbak mind a kézzel készültek.)

Hourditéglák igen vékony szélű üreges kövek 50—90 mm. hosszúságig traversekbe alkalmazhatók.

Saját berendezésem az agyag próbáltatásához. **Képes árjegyzéket** ingyen kívánságukra szolgálók.

Legajánlhatóbb bel- és külföldre.

Magyarország vezérképviselősege

Bendel Gusztáv,

Budapest, váczi-körut 80.